

Lausunto kuntalain hallituksen esitysluonnoksesta

85/10.101/2014

KH § 182

Valmistelija: kunnanjohtaja Arto Laurikainen, p. 044 2885 600.

Valtionvarainministeriö pyytää lausuntoa kuntalain hallituksen esitysluonnoksesta.

Kuntalain kokonaisuudistuksen tavoitteena on uudistaa kuntalaki siten, että siinä otetaan huomioon kuntien muuttuvasta toimintaympäristöstä ja uusista kuntahallinnon rakenteista aiheutuvat muutostarpeet. Uusi kuntalaki korvaisi vuoden 1995 kuntalain. Kuntalaki olisi edelleen kunnan hallintoa, päätöksentekomenettelyä ja taloutta koskeva yleislaki.

Heinäkuussa 2012 VM asetti kokonaisuudistusta varten parlamentaarisen seurantaryhmän, työvaliokunnan ja neljä valmistelujaostoa: toimielimet ja johtaminen-, demokratia-, talous- sekä kunnat ja markkinat -jaostot.

Erityisesti pyydetään lausumaan seuraavista kysymyksistä:

- kunnan toiminnan käsite (6§)
- kunnan tehtäviä, järjestämisvastuuta ja palvelujen tuottamista koskevat ehdotukset (7-9§)
- kuntatalousohjelma (12 §)
- kuntavaalien ja valtuuston toimikauden alkamisen ajankohdan muuttaminen (15 §)
- valtuuston kokoa koskeva sääntely (16 §)
- osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet sekä vaikuttamistoimielimiä kuten nuorisovaltuustoja koskevat ehdotukset (5 luku)
- kunnan toimielinorganisaation ja johtamisen vaihtoehtoiset organisointitavat (31, 34 ja 38 §)
- alueellisia toimielimiä koskevat ehdotukset (37 §)
- kuntasrategia (39 §)
- kunnanhallituksen ja kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävät (40 ja 41 §)
- johtajasopimus (43 §)
- omistajaohjausta ja kuntakonsernin johtamista koskevat ehdotukset (6 §, 47 - 49 §)
- kuntien yhteistoimintaa koskevat ehdotukset (8 luku)
- luottamushenkilöiden vaalikelpoisuuteen ehdotetut muutokset,

erityisesti kunnanhallituksen osalta tytäryhteisöjen hallitusten jäseniä ja puheenjohtajistoa koskevat ehdotukset (74 § 1 ja 4 mom)

- päätoimisen ja osa-aikaisen luottamushenkilön asemaa ja luottamushenkilön oikeutta saada vapaata työstään koskevat ehdotukset (81 ja 82 §)
- sidonnaisuuksien ilmoittaminen (85 §)
- kunnallisen puoluerahoituksen läpinäkyvyyttä koskevat ehdotukset (19 § 2 mom ja 83 § 3 mom)
- otto-oikeuden rajaamisesta kunnanhallitukselle (93 §)
- toimielinten sähköisiä päätöksentekotapoja koskevat ehdotukset (99 - 101 §) sekä kunnan ilmoitusten, kunnan toimintaa koskevien tietojen ja pöytäkirjojen julkaisemisesta tietoverkoissa (109 ja 110 §, 141 §)
- alijäämän kattamisvelvollisuudesta määräajassa ja kattamisvelvollisuuden ulottamisesta kuntayhtymiin (111 §)
- erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan ja kuntayhtymän arviointimenettely (119 ja 120 §)
- tarkastuslautakuntaa koskevat ehdotukset (122 §)
- tilintarkastus (123 §)
- tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajien tietojensaantioikeus (125 §)
- kunnantoimintaa markkinoilla koskevat ehdotukset kuten kunnan myöntämien lainojen, takausten sekä vakuuksien rajaaminen, kunnan kiinteistön luovutus ja julkisen palvelun velvoite (15 luku)
- lakiluonnoksen rakenne ja siirtymäsäännökset

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 26.8.2014 sähköpostilla VM:lle. Lausunnossa toivotaan käytettävän em. otsikointia.

Lausuntoa antavien kun tien toivotaan sisällyttävän omiin lausuntoihinsa nuoria edustavien tahojen näkemyksiä.

Lain on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2015. Siirtymäsäännösten perusteella eräät yksittäiset säännökset tulevat voimaan myöhemmin.

Lakiluonnos on luettavissa osoitteessa:

www.vm.fi/vm/fi/04_julkaisut_ja_asiakirjat/03_muut_asiakirjat/20140508Lausun/name.jsp
tai www.kuntauudistus.fi

Esittelijä: kunnanjohtaja Arto Laurikainen, puh. 044 2885 600.

Kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus toteaa lausuntonaan seuraavaa:

12 - 13 §: Neuvottelumenettelyn sisältö ja neuvottelukunnan toiminta tulee olla sellainen, että sillä on todellinen mahdollisuus vaikuttaa asioihin.

16 §: On hyvä asia että kunta voi päättää vähimmäismäärää suuremmasta valtuutettujen lukumäärästä.

19 §: Kunnallinen puoluetuki ei istu Suomen kuntapolitiikkaan

23 - 25 §: Kahden/neljän/viiden prosentin rajan määrittely voi olla rajatapauksissa hyvin vaikeaa jos ei ole määritelty tarkkaa ajankoh-
taa jonka väkiluku on perustana.

26 - 28 §: Erilaisten erityisryhmien lakisääteiset toimielimet ovat yleistymässä. Ehdotuksessa on epäloogista, että jotkut ovat pakollisia ja jotkut ei. Erilaisten lakisääteisten yhden asian neuvostojen tai vastaavien elinten lisääminen nykyisestä ei ole suotavaa.

39 §: Strategiaa koskevat määräykset voisivat olla väljempiä jättäen enemmän tilaa paikallisille toimintamalleille.

43 §: Johtajasopimuksen voisi hyväksyä myös hallitus. Sen tekeminen tulee olla myös vapaaehtoista.

74 §: Miten määritellään "kunnanhallituksen alaisena toimiva" jos kunnassa ei ole osastoja eikä lautakuntia? Koskeeko puheenjohtajan vaalikelpoisuusrajoite myös kuntayhtymiä, jos yhdellä kunnalla on enemmistö äänivallasta?

85 §: Sidonnaisuuksien ilmoittaminen on hyvä lisäys.

88 - 90 §: Jaosta työ- ja virkasuhteeseen tulisi jo luopua. Kummatkin, kuten myös luottamushenkilöt, toimivat käytännössä samalla virka- ja rikosoikeudellisella vastuulla.

111 §: Tasapainottamisvaatimuksen ja alijäämän kattamisvelvoitteen rinnalla on huolehdittava siitä, että kuntien velvoitteet ja resurssointi ovat suhteessa keskenään. Nyt ne eivät sitä ole. Kattamisvelvoiteaikaa ei tule lyhentää tässä tilanteessa.

115 §: Konsernitilinpäätös antaa oikeamman kuvan kunnan taloudesta. Siksi myös konsernitilinpäätökset tulee jatkossa tilastoida nykyistä paremmin.

123 §: Tilintarkastusyhteisön luonnollinen toimikausi on valtuusto-

kausi, eli neljä vuotta.

127 - 128 §: Se milloin toimitaan kilpailutilanteessa ja milloin ei kaipa tarkempaa rajausta. Miten esim. määritellään luonnollinen monopoli kussakin tapauksessa. Mitä on "vähäinen toiminta"?

130 §: Rajoitukset pienentävät varsinkin taantuvien kuntien mahdollisuuksia tukea aloittavaa tai laajentavaa yritystoimintaa. Toisaalta sillä pienennetään veronmaksajille tulevaa riskiä ja parannetaan kilpailuneutraliteettiä.

Muutoin kunnanhallituksella ei ole huomautettavaa lakiluonnoksesta.

Kunnanhallitus:

Kunnanjohtaja täydensi päätösehdotustaan kokouksessa:

26 - 28 §: Paltamon nuorisoneuvosto on esittänyt, että nuorisoneuvoston kuuleminen nuoria koskevista asioista on toimiva ratkaisu.

122 §: Tarkastuslautakunnan nimi tulisi muuttaa sen toimintaa paremmin kuvaavaksi arviointilautakunnaksi.

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti kunnanjohtajan päätösehdoituksen ja esitetyt täydennykset.

Toimeenpano: lausunto toimitetaan sähköisesti Valtiovarainministeriölle.

Muutoksenhakukielto